

ת"פ 46262/07 - מדינת ישראל נגד חיים דנון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 46262-07-11 מדינת ישראל נ' דנון
תיק חיזוני: 0-6130-2010-2011

בפני כב' השופט דב פולוק
מדינת ישראל מאשימה
נגד חיים דנון נאשמים

החלטה

בפני טענתו של הנאשם לפיה אין הוא חייב להשב לاشמה מכוח סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משלב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד" פ"). שכן הוא סובב שלאחר שנסתיימה פרשת התביעה והוגש ראיותיה לא הוכחה האשמה המייחסת לו בכתב האישום אף לכ准确性 ועל כן יש לזקתו.

ازכיר שבכתב האישום שהוגש כנגדו, ביום 26.7.2011, הואשם הנקרא בביצוע העבירות הבאות: עבירה אiomim, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, עבירה העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין ועבירה הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

עוד אזכיר שה בהחלטתי מיום 20.5.2013 דחיתי את בקשתו המקדמית של הנאשם לזכותו, בין היתר, בשל הטענה לפיה הוא היה נתן במצב של שכנות בעת האירוע נשוא כתוב האישום ועל כן חולות עליו ההגנות הקבועות בסעיף 34(ט)(א) או במצבם בסעיף 34(ט)(ה) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). הגנות אלה עומדות לאדם העובר עבירה במצב של שכנות כפי שהיא מוגדרת בסעיף 34(ט)(ד) לחוק העונשין.

לטענת הנאשם שלושה שבועות לאחר מתן ההחלטה ניתן רע"פ 6382/11 נאיף קאדриיה נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט רובינשטיין, ביום 9.6.2013) (להלן: "רע"פ קאדриיה"), שדן בתחוםה של הגנת השכנות וקבע שיככל, הגנה זו תהיה על עבירות שהיסוד הנפשי שלהן דורש קיומה של כוונה מיוחדת/מטרה אצל מבצע העבירה. לאור הלהקה שנקבעה ברע"פ קאדרייה סובב הנאשם שיש להפריד בין העבירות בהן הוא מואשם. שכן, עבירות האiomim ועבירת הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו הינה עבירות שיש להוכיח במסגרת היסוד הנפשי שלהן, קיומה של כוונה מיוחדת/מטרה אצל הנאשם בעת ביצוען, ועל כן תהיה עליה הגנת השכנות על פי סעיף 34(ט)(א) לחוק העונשין. ואילו עבירת העלבת עובד ציבור הינה עבירה התנהגותית אשר היסוד הנפשי שלה אינו כולל ריבוי של כוונה מיוחדת/מטרה ועל

כן לא חלה עליה הגנת השכרות על פי סעיף 34ט(ב) לחוק העונשין.

עוד מצין הנאשם שב恰恰לתי מיום 20.5.2013 קבעתי גם שלא הובאו בפני די ראיות להוכחת דרגת השכרות של הנאשם בעת ביצוע המעשה. על כן לא ניתן היה לקבוע האם שכנותו נכללת בהגדרת השכרות הקבועה בסעיף 34ט(ד) לחוק העונשין, מהוות תנאי לתחולתה של הגנת השכרות. כתע מבקש הנאשם לטען כי די בריאות שהגישה המאשימה, בהסכמה ב"כ הנאשם, במסגרת פרשת התביעה על מנת להוכיח שבעת האירוע היה הנאשם נתון במצב של שכנות כנדרש לפי תנאי של סעיף 34ט(ד) לחוק העונשין.

מעבר לדבר, סובר הנאשם שיש לזכותו גם מעבירה של העלבת עובד ציבור מכוח הטענה לפיה אין הוא חייב להסביר לאשמה. שכן, לדידו, תגבותו של הנאשם לשוטרת שנתקבש על ידה להציג בפניו רישון נהיגה ואמר לה ש"אבא שלו אמר אותה ובגלל זה נהיתה שוטרת" וכי "הוא יתעלל בה" אינה מהוות עבירה של העלבת עובד ציבור לפי ההלכה שנקבעה בד"נ אונגרפלד.

המאשימה דוחה את טענות הנאשם. היא סוברת שה הנאשם עומד בתנאי השכרות הנדרשים לפי סעיף 34ט(ד) לחוק העונשין, ולפיכך יש לדחות את בקשתו ולהמשיך ולנהל את התקיק בפני בית המשפט.

דין והכרעה:

סעיף 34ט לחוק העונשין קובע כי:

- 34ט.** (א) לא ישא אדם באחריות פלילתית למעשה שעשה במצב של שכנות שנגירה שלא בהtanegotno nshlata oz shla medutno.
- (ב) עשה אדם מעשה במצב של שכנות והוא גרם למצב זה בהtanegotno nshlata oz medutat roa'im otto kimi sheusa at ha'me'ala b'machsheva plilitit, am ha'evira ya'el ha'tanegot, oz b'adishot am ha'evira motnitit gam batzacha.
- (ג) גרם אדם במצב השכרות כדי לעبور בו את העבירה, roa'im otto kimi sheuber otnah b'machsheva plilitit am ha'evira shel ha'tanegot, oz b'cavona am ya'otnati gam batzacha.
- (ד) בסעיף זה, "מצב של שכנות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסוים אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.
- (ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכנות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

בהתאם לחוק העונשין עבירות האiomים וה הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, בגין מואשם הנאשם, הין עבירות הדורשות יסוד נפשי של כוונה מיוחדת/מטרה.

עבירות האיומים, המוגנת בסעיף 192 לחוק העונשין, קובעת כי:

[תש"ג]

המאיים על אדם בכל דרך שהוא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשם הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקנito, דינו - מאסר שלוש שנים.

עבירה זו דורשת, חלק מן היסוד הנפשי שלה, שלנאים בביצועה תהיה כוונה מיוחדת/מטרה בעת עשוותה את מעשה איום שיעשה "כovoña להפחיד".

עבירת הפרעה לשוטר בעת مليוי תפקידו, המוגנת בסעיף 275 לחוק העונשין, קובעת כי:

העשה מעשה בכovoña להפריע לשוטר כשהוא מלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלווה לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות מאשר ימים.

עבירה זו דורשת, חלק מן היסוד הנפשי שלה, שלנאים בביצועה תהיה כוונה מיוחדת בעת עשוותה את מעשה הפרעה לשוטר בעת مليוי תפקידו, שהמעשה "יעשה" "כovoña להפריע לשוטר כשהוא מלא את תפקידו כחוק או להכשילו...".

ברע"פ 11/6382 נאיף קדריה נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט רובינשטיין, ביום 9.6.2013) (להלן: "רע"פ 11/6382 קדריה נ' מדינת ישראל") נקבע שאין להטיל על מבצע עבירה שהיה שיכור אחראות בגין עבירה הדורשת יסוד נפשי של כוונה מיוחדת/מטרה, כפי שדורשות העבירות של איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו בהן מואשם הנאשם במקרה דנן, ובלשון פסק הדין: "...**סעיף 34(ב) אינו חל על עבירות מטרה**".

יחד עם זאת, אין להסתפק בסיווג העבירה כעבירה כוונה מיוחדת/מטרה כדי להחיל על מבצעה השיכור את הגנת השכירות. על מנת שתחול הגנה זו על הנאשם להוכיח במאזן הסתברויות שהיה נתון במצב של שכירות לפי הגדרת סעיף 34(ד), לעניין זה אין די בכך שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול. סעיף 34(ד) קובע שעל מנת שסיג השכירות יוכל נדרש הנאשם להוכיח כי בעת ביצוע העבירה התקיימו שלושת התנאים המctrברים הנדרשים לפי החוק. בע"פ 10/7164 אברהם ג'אן נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט עמית, ביום 1.12.2011) (להלן: "רע"פ 10/7164 ג'אן נ' מדינת ישראל") נדונה הוראת החוק ונקבע כי על מנת להוכיח את קיומה של הגנת השכירות על הנאשם להוכיח את התקיימותם של התנאים הבאים:

הראשון - הנאשם צריך להוכיח את היומו נתון תחת השפעת אלכוהול או סם בעת ביצוע העבירה.

השני - על הנאשם להוכיח את התקיימות אחד מהמצבים הבאים:

(1) הנאשם היה חסר יכולת של ממש להבין את המעשה שעשה, דהיינו העדר היסוד השכלי/הכרתי/קוגניטיבי/תפיסתי להבנת המעשה.

(2) הנאשם היה חסר יכולת להבין את הפסול שבמעשה.

(3) הנאשם היה חסר יכולת להימנע מעשיות המעשה דהיינו, העדר היסוד של הרציה/החפץ בהתקיימות התוצאה למשיו.

השלישי - על הנאשם להוכיח קיומו של קשר סיבתי בין החומר המשכר לבין אחד הסימפטומים האמורים.

בפסק הדין נקבע שהרף הנדרש לשם הכרה במצב של שכנות הינו רף גבוה, ובלשון פסק הדין:

"הרף הנדרש בפסקה לשם הכרה במצב של שכנות הוא רף גבוה עד-אין-גבוה, והוא מוצאים בפסקה דחיה של טענה לתחולות סייג השכירות והרשעה אפילו בעבירה החמורה של רצח בכוננה תחילת, גם במצבים בהם הוכח ש"רמת שכנותו של המערער הייתה גבוהה ועמווקה"...שהיה תחת השפעת אלכוהול ומעצורי הנפשיים התרופפי,...שהיה "שתי לחלוטין ואחוז שחחרת"...שהיה "שיכור מאד עת ביצוע המעשה" ותואר על ידי שוטרים ועודים כמו שהיא "במצב מסטול לגמרי, שיכור מסריך, מודיע... ברוי כי מדיניות משפטית עומדת מאחוריו רף גבוה זה...".

לחילופין,يطען הנאשם שחלה עליו ההגנה הקבועה בסעיף 34ט(ה) לחוק העונשין בשל היותו במצב של שכנות חליקית בעת ביצוע העבירה. סעיף 34ט(ה) לחוק העונשין קובע כי:

סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכנות חליקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרט העבירה.

סעיף 18(א) לחוק העונשין קובע כי:

"פרט", לעניין עבירה - המעשה בהתאם להגדرتה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה, מקום שהן נמנעות עם הגדרת אותה עבירה."

במצב של שכנות חליקית מבצע העבירה היה תחת השפעת חומר משכר או מסם שהופיע באופן חלקי על יכולתו להבין את מעשו, משמעוותם ופליליותם. מן הטעיף עולה כי בדומה לקביעתה של שכנות מלאה, קיימים שלושה תנאים מצטברים גם לקביעתה של שכנות חליקית:

1. היותו של הנאשם נתון תחת השפעת חומר משכר או מסם בעת ביצוע העבירה;
2. אי-מודיעותו של הנאשם לפרט מפרט העבירה בשעת המעשה;
3. קשר סיבתי בין החומר המשכר לבין לבן אי המודיעות של הנאשם לפרט המעשה.

עם זאת נציין שהפסקה קבעה רף גבוה גם לתחולתה של הגנת השכירות החקיקית, כפי שעולה מדבריו של כב' השופט עמיית בע"פ 7164/10 גיאן נ' מדינת ישראל:

"גם לטענה של שכנות חליקית, יש להניח תשתיית ראייתית, והרף להוכחתה אף הוא רף גבוה מאוד (כר. לדוגמה, בעניין רומנץק נדחתה טענה לשכנות חליקית למטרות היות הנאשם "שתי לחלוטין ואחוז שחחרת")."

על מנת לחסות תחת כנפי הגנת השכרות החקיקתית, היה על המערער להניח תשתיית ראייתית שהיה בה כדי להעלות ספק סביר ש"לא היה מודע בשעת מעשה לפרט פרטי העבירה" (ענין רומנצקו בפסקה 22 לפסק דינה של השופטת ברילינר) אך המערער לא עמד בנטל".

על פי הריאות שהוצעו בפני בית המשפט, בשלב זה של הדיון, אין לשולлеч שביכולת המאשימה להראות לבית המשפט שהנאשם אינו נכנס בגין הפטור מאחריות בגין שכנות ושכירות חליקית בהתאם לסעיף 34 לחוק העונשין.

שכן, גם אם הנאשם היה שיכור על מנת להיבtnה להגנת הסעיף יש להוכיח שלא היה מודע ורצה בתוצאת מעשיו בעת האירוע. לモורר לציין שנטל הוכחת הפטור רובץ על כתפי הנאשם.

דברים אלה, עם השינויים המחייבים, נכונים גם לגבי עבירות האוומים וגם לגבי עבירות ההפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו.

כמו כן, גם אין לשולлеч על פי הריאות שבפני בית המשפט, שדברי הנאשם אינם עולמים כדי עבירה של העלבת עובד ציבור על פי הכללים שנקבעו בדנ"פ 80/383 **יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל**, (ניתן על ידי כב' השופט פורקצ'ה, ביום 11.7.2011).

אשר על כן, הבקשה לזכות את הנאשם בשל העדר הוכחה של האשמה המיוחסת לו בכתב האישום נדחתה.

לאור האמור אני קובע את המשך הדיון בפרשת ההגנה ביום 31/03/15 (יא ניסן תשע"ה) בשעה 11:00.

מועד הדיון הוודע לצדים בפרוטוקול מיום 29/12/14.

ניתנה היום, ט' בטבת תשע"ה, 31 דצמבר 2014, בהעדך
הצדדים.